

Onderwerp

Lokale Omroep en Zendmachtiging 2024-2028

Beslispunten

1. Instemmen met de gunning van de Licentie Lokale Omroep 2024-2028 aan Studio040
2. Instemmen met de afwijzing van de aanvraag Licentie Lokale Omroep 2024-2028 van Studio24

Inleiding

Het Commissariaat voor de Media verzoekt de gemeenteraad advies uit te brengen over de gunning van de licentie lokale omroep voor Geldrop-Mierlo. Voordat het Commissariaat een beslissing neemt over deze aanvraag, dienen de gemeenteraden op grond van artikel 2.61 tweede lid van de Mediawet 2008 te controleren of de omroep voldoet aan de uitvoeringseisen die deze wet stelt.

De aanwijzingsperiode lokale omroep Studio040 loopt dit jaar af op 18 december 2023.

Daarom is op 1 maart 2023 een bekendmaking gepubliceerd op de website dat lokale omroepen zich kunnen inschrijven bij de gemeente en het Commissariaat voor de Media als nieuwe lokale omroep voor Geldrop-Mierlo.

Geldrop-Mierlo heeft twee inschrijvingen ontvangen van Studio040 en Stichting Studio24.

Gemeente Geldrop-Mierlo had een inspanningsverplichting om het samengaan van Studio040 en Studio24 te bevorderen. De termijn voor het bevorderen van het samengaan van deze aanvragen is 29 september 2023.

Studio040 heeft zich ingeschreven voor Geldrop-Mierlo, Eindhoven en Waalre bij het Commissariaat voor de Media en bij de drie genoemde gemeenten. Studio24 heeft zich ingeschreven voor Geldrop-Mierlo, Cranendonck, Heeze-Leende en Valkenswaard bij het Commissariaat voor de Media en bij de vier genoemde gemeenten. Het Commissariaat voor de Media vraagt een gemotiveerd advies aan de gemeenteraad over de aanwijzing van de lokale omroep voor Geldrop-Mierlo.

De gemeente Geldrop-Mierlo heeft twee keer een overleg gefaciliteerd voor beide aanvragers om tot samenwerking te komen. Dit is niet succesvol geweest.

De gemeente Geldrop-Mierlo heeft aanvullende criteria opgesteld. Beide omroepen zijn gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren uiterlijk op 9 oktober 2023. Ze zijn telefonisch en per e-mail op de hoogte gebracht van de voorlopige criteria ten tijde van het verzenden van de raadsinformatiebrief. Deze criteria zijn ongewijzigd op 4 oktober 2023 bevestigd aan beide aanvragers. Een enkele aanvulling vanuit de gemeenteraad is op 7 oktober doorgestuurd aan beide aanvragers, waarvoor één van beide omroepen uitstel heeft aangevraagd en gekregen.

De toetsing van de aanvullende criteria is samengevoegd tot één scoringsformulier per aanvrager (bijlage 1 en 2), welke door het college is vastgesteld bij besluit van 24 oktober 2023.

Het Commissariaat voor de Media vraagt de gemeenteraad Geldrop-Mierlo via dit raadsvoorstel met bijbehorend besluit om de volgende vragen te beantwoorden voor een zorgvuldig en deugdelijk gemotiveerd advies.

De gemeenteraad moet de volgende vragen met "ja" of "nee" beantwoorden volgens het wettelijk advies:

1. Is de aanvrager een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid? Met andere woorden: is het een stichting of een vereniging?
2. Stelt de aanvrager zich ten doel op regionaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente(n) leven?
3. Heeft de aanvrager volgens de statuten een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?
4. Is dit programmabepalend orgaan (hierna: pbo) representatief samengesteld met de belangrijkste in de regio voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen?

Omdat het om een gezamenlijk advies gaat voor meerdere gemeenten (voor Studio040: Eindhoven, Waalre en Geldrop-Mierlo; voor Studio24: Cranendonck, Heeze-Leende, Valkenswaard en Geldrop-Mierlo) moet ook aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

5. De betrokken gemeenteraden verwoorden in hun adviezen dat zij in aanmerking hebben genomen dat het een aanwijzingsaanvraag betreft voor meerdere gemeenten.
6. De betrokken gemeenteraden over dezelfde pbo-ledenlijst advies hebben uitgebracht.

Eerdere besluitvorming

In de raadsvergadering van 1 oktober 2018 is besloten een positief advies uit te brengen aan het Commissariaat voor de Media over de aanvraag van Studio040 om de lokale omroep voor Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Waalre te worden tot 18 december 2023 (zie bijlage 9 en bijlage 10).

Wat willen we bereiken

Een representatieve lokale omroep voor Geldrop-Mierlo Voor de periode van 18 december 2023 tot 18 december 2028. De huidige licentie loopt af op 18 december 2023.

Argumenten

1.1 Studio040 is een rechtspersoon naar Nederlands recht.

Dit is opgenomen in de bijlage 4 statuten, artikel 1. Het gaat om een stichting.

1.2 Studio040 stelt zich tot doel op lokaal niveau de publieke media-aandacht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeenten leven.

Dit is opgenomen in bijlage 4 statuten artikel 3 1b. In het redactiestatuut 2022 (bijlage 5 artikel 1) staat opgenomen dat Studio040 als doel heeft "het op lokaal niveau uitvoeren van de publieke media-opdracht door het verzorgen van media-aanbod dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in het verzorgingsgebied waarop de instelling zich richt leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee een publieke taak te vervullen".

1.3 De aanvrager heeft volgens de statuten artikel 10 een programmabeleid bepalend orgaan (pbo).

Dit is opgenomen in bijlage 4, artikel 10, lid 1. Hierin staat "De stichting kent een programmabeleid bepalend orgaan (pbo). Dit orgaan heeft tot taak: a. het bepalen van het beleid voor het media-aanbod en b. toetsing van de in het beleid voor het media-aanbod verwoorde uitgangspunten.

Daarnaast geeft de omroep aan dat het pbo zich bevindt in een directie en bestuurlijke overgangperiode zie bijlage 3 toelichting pbo. Sinds januari heeft Omroep Eindhoven een nieuwe directeur. Alle processen worden doorlopen en kritisch bekeken. In deze overgang zijn ook leden van de pbo vertrokken en is de ambitie uitgesproken dat nieuwe leden geworven worden. Door alle veranderingen gaat dit minder snel. De directeur spreekt uit dat de pbo verder aangevuld wordt en dat deze diverser en inclusiever wordt dit jaar.

1.4 De samenstelling van het programmabeleid bepalend orgaan is representatief voor de in de gemeente voorkomende stromingen: maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke.

Dit is opgenomen in bijlage 4, artikel 10, lid 2. De samenstelling van het pbo dient zodanig te zijn, dat het pbo representatief is voor de in de gemeente voorkomende maatschappelijke en godsdienstige en geestelijke stromingen. In het pbo hebben tenminste vijf vertegenwoordigers van deze stromingen zitting. In het pbo is minstens een vertegenwoordiger uit de stroming etnische en culturele minderheden opgenomen.

Daarnaast kunnen maximaal drie leden op persoonlijke titel zitting nemen. Dit aantal bedraagt ten hoogste de helft van het minimum aantal representatieve leden. In bijlage 6 het aanvraagformulier staat in bijlage A het overzicht programmabeleidbepalend orgaan genoemd. Hier staan de leden van het pbo vermeld.

1.5 De betrokken gemeenteraden verwoorden in hun adviezen dat zij in aanmerking hebben genomen dat het een aanwijzingsaanvraag betreft voor meerdere gemeenten.

De gemeente Geldrop-Mierlo heeft met gemeente Eindhoven en Waalre geregeld overleg gevoerd via verschillende kanalen. Alle drie de gemeenten dienen een advies in.

In bijlage 4 artikel 3 lid 1 van de statuten is opgenomen:

- "de stichting heeft tot doel het verzorgen van media-aanbod bestemd voor de gemeente Eindhoven en omliggende gemeenten die onderdeel zijn van de agglomeratie Eindhoven,"... en

- "Het op lokaal niveau uitvoeren van de publieke mediaopdracht door het verzorgen van media-aanbod dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente waarop de instelling zich richt leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee een publieke taak te vervullen".

In artikel 3 lid 2 staat:

- De stichting gebruikt haar zendtijd geheel voor een media-aanbod dat in het bijzonder bedoeld is voor de inwoners de gemeenten zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel.

1.6 Studio040 heeft met Omroep Best, Lokale Omroep Nuenen, Radio S & B Son en Breugel een samenwerkingsverband voor een aanvraag voor het stimuleringsfonds Journalistiek. Deze is toegekend.

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek stimuleert de kwaliteit, diversiteit en onafhankelijkheid van de journalistiek in Nederland. Dit doet ze door met subsidieprogramma's en onderzoek de vernieuwing en verduurzaming van de journalistieke infrastructuur te bevorderen (bijlage 7.1 t/m 7.3 Samenwerkingsverband). Met de toekenning van dit stimuleringsfonds, beoogd Studio040 o.a. een full-time redacteur randgemeenten aan te trekken

1.7 De betrokken gemeenteraden hebben over dezelfde pbo-ledenlijst advies hebben uitgebracht.

De lijst met pbo-leden is bij de aanvraag gevoegd bijlage 6 aanvraagformulier Overzicht programmabeleidsbepalend orgaan. De volgende stromingen zijn vertegenwoordigd: onderwijs, zorg, maatschappelijk/cultuur, religieus (2x), maatschappelijk/zorg, minderheden/maatschappelijk, onderwijs/minderheden, bedrijfsleven/MKB.

De lijst met pbo-leden zit in een directie en bestuurlijke overgangsperiode zie bijlage 3 en argument 1.3.

1.8 De gemeenteraad Geldrop-Mierlo adviseert voor 22 december 2023 het Commissariaat voor de Media.

In dit advies controleert de gemeenteraad of de vier vragen en twee voorwaarden die genoemd staan bij de inleiding met "ja" of "nee" worden beantwoord. Daarnaast heeft de gemeente Geldrop-Mierlo aanvullende criteria opgesteld, waarlangs de aanvragen zijn getoetst. Geldrop-Mierlo stuurt naar het Commissariaat:

- een ondertekend en gemotiveerd raadsbesluit waarin het wettelijk advies en het voorkeursadvies is opgenomen.
- het bijbehorende raadsvoorstel, met daarin de motivering van het raadsbesluit.
- een link naar de website waarop de raadsvergadering teruggeluisterd of gekeken kan worden.
- eventuele andere documenten die aan het advies ten grondslag zijn gelegd en waarvan de inhoud bij het Commissariaat niet bekend is.

Het vervolgproces is als volgt:

- Commissariaat toetst of de adviezen zorgvuldig zijn en deugdelijk gemotiveerd.
- Commissariaat maakt een voornemen tot besluit aan partijen kenbaar.
- Commissariaat beoordeelt of kan worden overgegaan op besluitvorming of tot een andere stap in de aanwijzingsprocedure voor besluitvorming noodzakelijk is. Het Commissariaat verbindt geen gevolgen aan het aflopen van de huidige aanwijzing.

1.9 De lokale omroep bepaalt met in achtneming van de Mediawet, vorm en inhoud van het media-aanbod en is daar verantwoordelijk voor.

Dit is volgens artikel 2.88 lid 1 van de Mediawet: "De publieke media-instellingen bepalen, onverminderd het bepaalde bij of krachtens deze wet, vorm en inhoud van het door hen verzorgde media-aanbod en zijn daar verantwoordelijk voor".

1.10 De aanwijzing als regionale publieke omroep geldt voor de duur van 5 jaar.

De periode is vanaf afgeven aanwijzing Commissariaat tot precies 5 jaar later, eind 2028.

1.11 Het kabinet wil de financiële basis van lokale (streek)omroepen versterken en daarbij hun onafhankelijkheid in stand houden.

Gemeenten ontvangen middelen voor lokale media in het gemeentefonds, maar zijn vrij in het bepalen van de hoogte van de gemeentelijke bijdrage aan de lokale publieke omroep. Om de onafhankelijkheid van de lokale omroep beter te borgen zal de bekostiging voortaan via het Rijk lopen en er zal ook meer geld gaan naar de omroepen. Daarbij is schaalvergroting wenselijk voor een onafhankelijke en financieel gezonde omroep. De wens is dat er per verzorgingsgebied een lokale omroep is. De NLPO (Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen) heeft een coördinerende rol. Er komen heldere kwaliteitseisen voor de lokale omroep. Het debat over het nieuwe bestel lokale omroepen is uitgesteld naar het najaar. De VNG adviseert daarbij het basisbedrag van het rijk plus een aanvulling door gemeenten uit het gemeentefonds.

Vanaf 2015 handelt het om een bedrag per huishouden voor lokale omroepen in het gemeentefonds. Dit heeft te maken met het groot onderhoud van het gemeentefonds en de totstandkoming van het nieuwe Cluster Cultuur en Ontspanning, waarvan de lokale omroepen deel uitmaken. Het bedrag per huishouden voor lokale omroep in het gemeentefonds 2015 is door het ministerie van BZK becijferd op € 1,14 per huishouden. Dit is sindsdien niet herkenbaar te zien in de gemeentefondscirculaires, het moet jaarlijks aangepast worden met het voor dat jaar geldende accres in het gemeentefonds. Gemeenten kunnen de voor hen geldende aantal woonruimten en huishoudens vinden in de Excel bestanden bij de circulaires gemeentefonds op de site van de rijksoverheid, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (bron nieuws VNG 23 juni). Geldrop-Mierlo berekent de huishoudens via de huishoudens WOZ aan het begin van ieder kalenderjaar.

1.12 Op basis van de aanvullende criteria wordt de aanvraag van Studio040 toegewezen

De aangeleverde informatie naar aanleiding van de aanvullende criteria is op ambtelijk niveau objectief gewogen (zie bijlage 2). Dit heeft geresulteerd in de hoogste score van de twee aanvragers (94 punten).

2.1 Op basis van aanvullende criteria wordt de aanvraag van Studio24 afgewezen

De aangeleverde informatie naar aanleiding van de aanvullende criteria is op ambtelijk niveau objectief gewogen (zie bijlage 1). Dit heeft geresulteerd in de laagste score van de twee aanvragers (69 punten).

Kanttekeningen

1.1 Het kabinet investeert vanaf 2026 16 miljoen extra in lokale omroepen en wil de omroepen daarmee professioneler maken (nieuwsbericht VNG 30 mei 2023)

Het geld is bedoeld om de vorming van grotere groepen omroepen te stimuleren door zwaardere kwaliteitseisen aan lokale omroepen te stellen. Een grotere omroep heeft meer geld nodig om professionele journalisten in dienst te nemen. Daarbij krijgen omroepen vanaf 2026 rechtstreeks geld van het rijk. Hun financiële basis wordt daarmee stabiel en hun positie wordt onafhankelijker. Het unieke karakter van de streek moet gaan doorwerken in de programma's en in de aanwezigheid binnen de gemeenschap.

1.2 Studio24 heeft zich naast Studio040 ook bij het Commissariaat voor de Media ingeschreven als lokale omroep voor gemeente Geldrop-Mierlo.

Dit is een tweede partij voor de gemeente Geldrop-Mierlo. Het Commissariaat heeft de gemeente Geldrop-Mierlo ruimte gegeven tot 29 september om uitvoering te geven aan de inspanningsverplichting samengaan Studio040 en Studio24. Dit is niet gelukt. Gemeente Geldrop-Mierlo moet uiterlijk 22 december advies uitbrengen over de toekenning van de licentie.

1.3 Geldrop-Mierlo is een van de kleinere spelers met een geringe subsidie in het geheel.

De gemeente Eindhoven betaalt een subsidie van € 452.000,-- met een aanvullende subsidie voor projecten. De gemeente Waalre betaalt bijna € 12.000,-- (volgens begroting 2023 van de streekomroep). Geldrop-Mierlo betaalt in 2023 € 22.679,--. En is daarmee een kleine speler in het geheel, zie bijlage 8 begroting Studio040 staat van baten en lasten. Er zijn geen specifieke afspraken gemaakt over de uit te zenden uren zoals gemeente Eindhoven heeft. Dit is alleen mogelijk volgens de wet als er een aanvullende subsidie blijkt. Dat heeft te maken met de onafhankelijkheid van een omroep. In Eindhoven zijn projectafspraken overeengekomen met een aanvullende subsidie, € 60.000.

1.5 Het is niet mogelijk om een aanwijzing als lokale omroep tijdelijk te verlengen. Daarom is het wenselijk dat Studio040 ook na 18 december 2023 lokaal media-aanbod blijft verzorgen. Het Commissariaat verbindt om die reden geen gevolgen aan het aflopen van de huidige aanwijzing, zolang het Commissariaat nog geen besluit heeft genomen over de nieuwe aanwijzingsperiode.

1.6 De gemeenteraad kan een afwijkend besluit nemen of geen besluit nemen

De gemeenteraad is eindverantwoordelijk voor het advies aan het Commissariaat van de Media. Zij kunnen er ook voor kiezen om een afwijkend besluit te nemen om de licentie toe te kennen aan Studio24. In dat geval moet er een deugdelijk en zorgvuldig advies opgesteld worden langs de lijn van de criteria waarin wordt aangegeven waarom er wordt afgeweken van het raadsvoorstel. Indien nodig kan hiervoor uitstel aangevraagd worden bij het Commissariaat. Een mogelijke zienswijze van Studio040 wordt meegenomen in het uiteindelijke besluit van het Commissariaat van de Media.

Neemt de gemeenteraad geen besluit, dan kan het Commissariaat besluiten loting toe te passen. Zij voeren deze loting ook uit.

1.7 Studio040 scoort niet op alle onderdelen beter dan Studio24

Op een aantal punten scoort Studio040 lager dan Studio24. Deze punten worden in een accountgesprek besproken met Studio040 ter verbetering bij gunning van de licentie. Deze behoefte is ook uitgesproken door de directeur van Studio040.

Wat gaan we daarvoor doen

Het college neemt het besluit om de licentie toe te kennen aan Studio040 en een jaarlijkse subsidie toe te kennen. Daarnaast besluit het college om de aanvraag voor licentie lokale omroep van Studio24 af te wijzen.

Het collegevoorstel wordt voorgelegd aan de Raad middels een raadsadvies. Daarna zal uiterlijk 22 december 2023 het advies worden doorgestuurd aan het Commissariaat voor de Media. Tussen december 2023 en maart 2024 beoordeelt het Commissariaat voor de Media het besluit tot aanwijzing. Tenzij het Commissariaat voor de Media anders beslist ontvangt Studio040 begin maart 2024 de subsidie.

Communicatie

Op ambtelijk niveau is er afstemming geweest met de gemeente Eindhoven en Waalre. De colleges van deze gemeenten stellen de raden voor om een positief advies uit te brengen over de toekenning van de licentie aan Studio040.

Tevens is er op ambtelijk niveau afstemming geweest met de gemeente Cranendonck, Heeze-Leende en Valkenswaard.

Na akkoord van het College zal de inhoud van dit raadsvoorstel op ambtelijk niveau gedeeld worden met beide aanvragers.

Wat mag het kosten

Subsidie

De gemeente heeft op grond van de Mediawet een zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep. Aanwijzing als lokaal publieke media-aanstelling betekent tevens dat de gemeente gehouden is aan bekostiging van de omroep (subsidie 2023 aan Studio040 is begroot op € 22.679,--) De jaarlijkse subsidie zal na de toekenning ongewijzigd worden verstrekt aan Studio040. De subsidie bedraagt in 2023 € 1,53 per huishouden. Jaarlijks wordt het bedrag per huishouden geïndexeerd o.b.v. het accres gemeentefonds. De subsidie wordt betaald uit FCL6560001/ECL43800.

Burgerparticipatie

N.v.t.

Evaluatie

De omroep overlegt ieder jaar voor 1 mei een inhoudelijk en financieel verslag van het afgelopen jaar.

Kernboodschap

De gemeenteraad geeft uiterlijk 22 december 2023 advies aan het Commissariaat voor de Media of Studio040 voldoet aan de richtlijnen voor een lokale omroep. Dat komt omdat de aanwijzing van Studio040 door het Commissariaat voor de Media als lokale omroep eindigt in december. De gemeenten Eindhoven en Waalre zijn ook bij Studio040 aangesloten. De nieuwe aanwijzing lokale omroep door het Commissariaat is voor een periode van 5 jaar geldig.

Bijlagen:

Onderdeel van besluit:

- Bijlage 1: Scoringsformulier Studio24
- Bijlage 2: Scoringsformulier Studio040
- Bijlage 3: Toelichting PBO Studio040
- Bijlage 4: Digitale Akte Statutenwijziging Studio040
- Bijlage 5: Redactiestatuut Studio040 2022
- Bijlage 6: Aanvraagformulier Studio040
- Bijlage 7.1: Besluit Stimuleringsfonds Studio040
- Bijlage 7.2: Samenwerkingsovereenkomst deel 1
- Bijlage 7.3: Samenwerkingsovereenkomst deel 2
- Bijlage 8: Meerjarenbegroting 2023-2027 Studio040
- Bijlage 9: Raadsbesluit Studio040 2018
- Bijlage 10: Raadsvoorstel Aanwijzing Studio040 2018

Bijlage 11: RIB Toetsingscriteria
Bijlage 12: Memo RIB Toetsingscriteria

Geldrop, 24 oktober 2023

N.J.H. Scheltens
secretaris

J.C.J. van Bree
burgemeester